

Satversmes tiesa

Preses relīze

Lieta Nr. 2022-32-01

17.08.2022.

Ierosināta lieta par normām, kas regulē noziedzīgi iegūtas mantas pierādīšanu

Satversmes tiesas 1. kolēģija 2022. gada 17. augustā ierosināja lietu “Par Kriminālprocesa likuma 124. panta sestās daļas, 125. panta trešās daļas un 126. panta 3.¹ daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajam un otrajam teikumam”.

APSTRĪDĒTĀS NORMAS

Kriminālprocesa likuma 124. panta sestā daļa nosaka: “Kriminālprocesā un procesā par noziedzīgi iegūtu mantu pierādīšanas priekšmetā ietilpstošie apstākļi attiecībā uz mantas noziedzīgo izcelsmi uzskatāmi par pierādītiem, ja pierādīšanas gaitā ir pamats atzīt, ka mantai, visticamāk, ir noziedzīga, nevis likumīga izcelsme.”

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 125. panta trešajai daļai uzskatāms par pierādītu, ka manta, ar kuru veiktas legalizēšanas darbības, ir noziedzīgi iegūta, ja kriminālprocesā iesaistītā persona nespēj ticami izskaidrot attiecīgās mantas likumīgo izcelsmi un ja pierādījumu kopums procesa virzītājam dod pamatu pieņēmumam, ka mantai, visticamāk, ir noziedzīga izcelsme.”

Kriminālprocesa likuma 126. panta 3.¹ daļa nosaka: “Ja kriminālprocesā iesaistītā persona apgalvo, ka manta nav uzskatāma par noziedzīgi iegūtu, pienākums pierādīt attiecīgās mantas izcelsmes likumību ir šai personai. Ja persona noteiktā termiņā nesniedz ticamas ziņas par mantas izcelsmes likumību, šai personai tiek liegta iespēja saņemt atlīdzību par kaitējumu, kas tai nodarīts saistībā ar kriminālprocesā noteiktajiem ierobežojumiem rīkoties ar šo mantu.”

AUGSTĀKA JURIDISKA SPĒKA NORMAS

Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. panta pirmais un otrais teikums: “Ikviens var aizstāvēt savas tiesības un likumiskās intereses taisnīgā tiesā. Ikviens uzskatāms par nevainīgu, iekams viņa vaina nav atzīta saskaņā ar likumu.”

LIETAS FAKTI

Lieta ierosināta pēc Vitālija Leškova (*Vitaly Leshkov*) (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikuma. Ar tiesas lēmumu līdzekļi, kas atradās Pieteikuma iesniedzēja bankas kontos, atzīti par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēti valsts labā.

Pēc Pieteikuma iesniedzēja ieskata, likumdevējs neesot noteicis pietiekamas procesuālo tiesību uz taisnīgu tiesu garantijas, lai persona varētu aizstāvēties pret mantas noziedzīgas izcelsmes prezumpciju. Tādējādi tiekot pārkāpts Satversmes 92. panta pirmajā teikumā ietvertais pušu līdztiesības princips.

Tāpat pieteikumā norādīts, ka ar apstrīdētajām normām esot aizskarts arī nevainīguma prezumpcijas kodols un pierādīšanas būtība kriminālprocesā. Proti, apstrīdētās normas pieļaujot, to, ka personai, kas likumā noteiktā kārtībā vēl nav atzīta par vainīgu kāda noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, prezumētas saistības ar šādu noziedzīgu nodarījumu dēļ tiek atņemta viņas manta. Tādējādi apstrīdētās normas pārkāpjot arī Satversmes 92. panta otrajā teikumā nostiprināto nevainīguma prezumpciju.

TIESAS PROCESS

- Lietas sagatavošanas termiņš ir **2023. gada 17. janvāris**.

Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

- Lēmums par lietas ierosināšanu pieejams šeit: https://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2022/08/2022-32-01_lemums_par_ierosinasanu.pdf

Relīze sagatavota, lai informētu sabiedrību par Satversmes tiesas darbu. Detalizētāka informācija par Satversmes tiesas aktualitātēm, ierosinātajām un izskatītajām lietām pieejama Satversmes tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv. Aicinām sekot līdzī informācijai arī tiesas *Twitter* kontā [@Satv_tiesa](https://twitter.com/Satv_tiesa) un tiesas *Youtube* [kanālā](#).

Zanda Meinarte

Satversmes tiesas

Sabiedrisko attiecību speciāliste

Zanda.Meinarte@satv.tiesa.gov.lv

67830759, 26393803

Video par [Satversmes tiesu](#).